

Prof. zwyczaj. dr hab. med. dr h.c. Antoni Prusiński

Zdjęcie wykonane w 2012 roku podczas uroczystości wręczenia Medalu *Gloria Medicinae*.

Prof. zwyczaj. dr hab. med. dr h.c. Antoni Prusiński urodził się 23 czerwca 1925 roku w Częstochowie. Po wybuchu wojny znalazł się na Wileńszczyźnie, został członkiem Armii Krajowej (3 Brygada Wileńska) i uczestniczył w walkach o Wilno w 1944 roku. Po zakończeniu wojny Prof. Prusiński powrócił do Częstochowy, gdzie w 1947 roku zdał z wyróżnieniem maturę. Podjął studia na Wydziale Lekarskim Uniwersytetu Łódzkiego i w 1952 roku uzyskał dyplom lekarski „z odznaczeniem”.

Jeszcze przed zakończeniem studiów, otrzymał propozycję pracy od prof. Eufemiusza Hermana, Kierownika Katedry i Kliniki Neurologii, i został zatrudniony na stanowisku zastępcy asystenta. W tej Klinice przeszedł wszystkie etapy drogi zawodowej. Uzyskał specjalizację z neurologii (I stopień — 1955, II stopień — 1958). Doktoryzował się w roku 1960 na podstawie rozprawy o badaniach czynności wątroby i trzustki w nerwicach. Stopień dr hab. uzyskał w 1962 roku (rozprawa pt.: *Polyneuropathia diabetica — badania kliniczne*). W dniu 1 września 1963 roku został powołany na stanowisko Kierownika Katedry i Kliniki Neurologii. Kliniką tą kierował do przejścia na emeryturę w 1995 roku.

Pan Prof. Antoni Prusiński był kierownikiem specjalizacji z neurologii ponad 40 lekarzy na stopień pierwszy i 28 na stopień drugi. Był promotorem 25 doktoratów. Jedenastu asystentów, którzy pod jego kierunkiem rozpoczynali pracę naukową, uzyskało później tytuły i stanowiska profesorskie.

Pan Prof. Antoni Prusiński łączył pracę zawodową i naukową z działalnością publikacyjną. Podręcznik „Podstawy neurologii klinicznej” (PZWL) miał 5 wydań w latach 1974–1980 i był zalecany studentom w większości uczelni medycznych w Polsce, podobnie jak kolejny podręcznik „Neurologia praktyczna” (PZWL, 3 wydania w latach 1998–2005). Ostatni wydany podręcznik to „Neurologia — krótkie kompendium” (Termedia, 2010). Pod jego redakcją ukazało się polskie wydanie (Wyd. Czelej 2006, 3 tomy, ponad 2500 stron) znanego podręcznika W.G. Bradleya „Neurology in Clinical Practice”. Brał też udział w redagowaniu znanego podręcznika interny Harrisona (Wyd. Czelej, 2009–2010).

Główny temat zainteresowań naukowych Prof. Prusińskiego stanowiła migrena i inne bóle głowy. W 1974 roku został otwarty w Łodzi, pierwszy w tej części Europy, Ośrodek Leczenia Migreny, który wzorowany był na podobnych ośrodkach w Londynie i Florencji. Na bazie tego ośrodka prowadzono badania nad migreną i klastrowym bólem głowy. Ośrodek przyczynił się w sposób zasadniczy do ożywienia zainteresowania bólami głowy wśród neurologów. W latach 1974–1988 zorganizowano siedem sympozjów „Migrena i pokrewne bóle głowy”, na które zapraszani byli wykładowcy zagraniczni, będący wówczas największymi autorytetami w tej dziedzinie. Podsumowanie osiągnięć Prof. Prusińskiego w

dziedzinie bólów głowy stanowiły monografie: „Migrena” (PZWL, 2 wyd.), „Ostre bóle głowy” (PZWL, 2 wyd.), „Bóle głowy” (PZWL, 1988), „Bóle głowy — krótkie kompendium” (Termedia 2005), „Leczenie migreny i innych bólów głowy” (Termedia, 2010).

Drugim najważniejszym zagadnieniem, którym zajmował się Prof. Antoni Prusiński były zawroty głowy. Już w 1972 roku, wspólnie z laryngologiem Prof. Bożydarem Latkowskim, wydał pierwszą polską monografię na ten temat: „Zawroty głowy” (PZWL). Prowadząc działalność edukacyjną w tym zakresie był jeszcze autorem i współautorem innych publikacji, ponadto brał udział w powołaniu czasopisma poświęconego bólom głowy (Vertigoprofil, wychodzi od 2007 roku).

Rozległym obszarem zainteresowań Prof. Prusińskiego było pogranicze neurologii i innych dziedzin medycyny. Również w tym przypadku zainteresowania te zaowocowały publikacjami książkowymi: „Neurologiczne objawy uboczne” (PZWL, 3 wyd.), „Omdlenia i inne stany krótkotrwałej utraty przytomności” (PZWL, 2 wyd.), „Diagnostyka różnicowa zaburzeń czynnościowych i organicznych”, „Choroby zawodowe układu nerwowego”, „Neurogeriatria”.

Dorobek Prof. Antoniego Prusińskiego obejmuje ponad 450 publikacji w czasopismach oraz 50 wydawnictw książkowych (uwzględniając kolejne wydania).

Od 1954 roku jest członkiem Polskiego Towarzystwa Neurologicznego. Przez dwie kadencje, w latach 1990–1996) pełnił funkcję Prezesa Towarzystwa, przy czym na drugą kadencję został wybrany jednogłośnie. W roku 1996 otrzymał godność Honorowego Członka PTN. Był inicjatorem utworzenia Sekcji Badań Migreny PTN (1976) oraz zorganizowania Polskiego Towarzystwa Bólów Głowy (1997), którego jest Honorowym Przewodniczącym. Był członkiem Komitetu Nauk Neurologicznych PAN i przez cztery kadencje członkiem Centralnej Komisji ds. tytułów i Stopni Naukowych.

Prof. Antoni Prusiński należał do założycieli *International Headache Society* (pełnił funkcję członka zarządu w latach 1980–1997) oraz *European Headache Society* (w zarządzie w latach 1990–1997). Był również członkiem Komitetu opracowującego pierwszą wersję Klasyfikacji Bólów Głowy.

Prof. Prusiński był wielokrotnie nagradzany: otrzymał czterokrotnie nagrodę naukową I stopnia przyznaną przez Ministra Zdrowia, nagrodę Wydziału Nauk Medycznych PAN oraz Medal Kopernika PAN. Był odznaczony Złotym Krzyżem zasługi, Kawalerskim i Oficerskim Orderem Odrodzenia Polski. Został uhonorowany tytułem Zasłużonego Nauczyciela PRL oraz Zasłużonego Nauczyciela Lekarzy. W roku 2012 otrzymał Medal *Gloria Medicinae* przyznany przez PTL.

W 1995 roku, z okazji 70-lecia Prof. Antoniego Prusińskiego, ukazał się specjalny numer Neurologii i Neurochirurgii Polskiej, w którym szczegółowo omówiona została działalność i dorobek Profesora.

Andrzej Bogucki